

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Rapport 2007:42

Beviljats men inte fått 8:e året

Om äldre

Beviljats men inte fått 8:e året

Om äldre

Rapport 2007:42
ISSN 1403-168X
Rapportansvarig: Socialkonsulenterna Maria Björklund och Ingemar Sunnerdahl

Utgivare: Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Enhet: Socialenheten
Adress: 462 82 Vänersborg
Telefon: 0521-60 50 00
Fax: 0521-60 55 25
Beställ från www.o.lst.se under rubriken Rapporter

Förord

Länsstyrelsen har i regleringsbrev för år 2007 fått i uppgift att redovisa läget beträffande ej verkställda beslut och domar som gäller äldre respektive funktionshindrade enligt socialtjänstlagen, SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Länsstyrelsen ska också verka för att minska antalet ej verkställda beslut och domar.

Länsstyrelsen har begärt en redovisning av de beslut och domar som inte var verkställda vid årsskiftet men också de avslag som gjorts under 2006 på grund av resursbrist trots att det funnits skäl för bifall.

Länsstyrelsen har liksom tidigare år sammanställt och kommenterat enkätsvaren i en rapport, som gäller äldreomsorgen. Motsvarande uppgifter beträffande funktionshindrade kommer att lämnas i separat rapport.

Lagstiftningen har under 2006 förändrats vilket redovisas i rapporten. Detta har också påverkat utfallet av enkäterna.

För innehållet i rapporten svarar socialkonsulenterna Maria Björklund och Ingemar Sunnerdahl.

Vänersborg i juli 2007

Bengt Andersson
Socialdirektör

Bakgrund

Socialstyrelsen och länsstyrelserna har från år 2000 och framåt fått i uppdrag av regeringen att undersöka hur äldres rättsäkerhet och behov av insatser tillgodoses i respektive län och i landet. Länsstyrelserna har därutöver, enligt 13 kap 2 § socialtjänstlagen, SoL, (2001:453) uppdraget att verka för att kommunerna planerar så att äldres behov av främst hemtjänst och särskilda boenden tillgodoses.

Lagstiftning

Socialnämnden/motsvarande i en kommun har skyldighet att tillhandahålla särskilda boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor som behöver särskilt stöd enligt 5 kap 5 § SoL. För att tillgodose behov av insatser skall kommunen enligt 5 kap. 6 § SoL planera sin verksamhet för äldre. Enligt socialtjänstlagen skall ett gynnande beslut verkställas omgående. Det är av vikt för den enskildes rättsäkerhet och tilltro till myndigheter att beslut verkställs och att insatsen överensstämmer med fattat beslut.

Från och med 1 juli 2006 finns ett tillägg i socialtjänstlagens 16 kap 6 § om att biståndsbeslut enligt 4 kap 1 § som är äldre än tre månader kvartalsvis ska inrapporteras till Länsstyrelsen. Den 1 juli 2002 infördes regler om att en kommun kan få betala en särskild avgift, från 10 000 kronor till 1 miljon kronor, om kommunen underlåter att verkställa en gynnade dom. Detta gäller nu sedan 1 juli 2006 också ej verkställda beslut som inte verkställts inom rimlig tid. Länsstyrelsen följer upp dels samtliga gynnande domar som inte verkställts dels de beslut som inte verkställts inom tre månader. I de fall dröjsmålet är oskäligt ska Länsstyrelsen ansöka hos Länsrätten om sanktionsavgift.

Den allmänna tolkningen av hur bistånd ska verkställas utgår bland annat från JO som i beslut den 14 juni 1999 uttalat att en kommun inte kan hänvisa till resursbrist då ett biståndsbehov finns. Det åligger ansvarig nämnd att göra framställning till fullmäktige om resurserna inte räcker till och i övrigt agera kraftfullt.

Genomförande

Kommunerna har också i år fått i uppdrag att till Länsstyrelsen redovisa antalet ej verkställda domar och beslut som var aktuella den 31 december 2006 samt avslagsbeslut trots behov som tagits under år 2006.

Lagstiftaren har genom tillägget i SoL enligt ovan i betonat att beslut ska verkställas i rimligt tid och annars följas upp internt i kommunen samt rapporteras till Länsstyrelsen. Detta har förändrat den tidigare tolkningen att överklagningsbara avslag gav större rättsäkerhet och den enskilde ökade möjligheter att få sitt bistånd verkställt än om ett beslut inte kunde verkställas. Det innebär att om kommunen bedömer att ett bistånd behövs så ska det också beviljas.

Kommunernas redovisning har i rapporten sammanfattats i tabellform.

Sammanfattning av tabeller och slutsatser

- En ändring i socialtjänstlagen fr o.m 1 juli 2006 innebär att kommunerna har fått ett förtydligat ansvar för att verkställa sina biståndsbeslut, exempelvis gällande särskilt boende. Som en yttersta konsekvens av att inte verkställa kan en så kallad sanktionsavgift utdömas. Kommunerna redovisar kvartalsvis till Länsstyrelsen ej verkställda domar äldre än tre månader.
- Att observera är att lagändringen innebär, enligt Länsstyrelsens tolkning, att avslagsbeslut "trots behov" ej längre ska tas. Detta tycks också ha slagit igenom fr.o.m. 1 juli 2006. När en jämförelse av antalet sådana avslag görs med förra årets inrapportering så ses en ungefärlig halvering. Antalet verkställda beslut har då istället ökat
- De siffror i materialet som tydligast visar på faktiska brister-platsbrist på äldreboenden är dels ej verkställda beslut äldre än tre månader. **188** (110 årsskiftet 2005/06) ej verkställda beslut var vid årsskiftet äldre än tre månader och **12** (8 årsskiftet 2005/06) beslut var äldre än ett år.
- Totalresultatet av kommunenkäterna visar i år på ett ökat antal beslut som ej var verkställda. Det fanns i Västra Götalands län vid årsskiftet **727** (482 årsskiftet 2005/06) ej verkställda beslut vid årsskiftet 2006/2007. Orsaken till ökningen påvisas ovan.
- Kommunerna avslog under år 2006 **239** (510 under 2005) ansökningar trots att behov fanns. Också här förstås minskningen av den vid halvårsskiftet ändrade lagstiftningen och dess konsekvenser.
- Antalet ej verkställda domar var vid årsskiftet **9** (21 årsskiftet 2005/06). Antalet ej verkställda domar kan förväntas minska eftersom "avslag trots behov" som ibland lett till överklaganden och domar enligt ovan inte längre bör förekomma.
- Den dominerande orsaken till varför beslut och domar ej var verkställda var bristen på permanenta platser i särskilda boendeformer. Några av de redovisade ärendena gäller hemtjänst, korttidsboende och dagvård. Det är heller inte helt ovanligt att en person blivit erbjuden bostad, men tackat nej, då han/hon önskar ett speciellt boende.
- Sammantaget så visar årets undersökning på en fortsatt delvis otillfredsställande situation för många äldre i vårt län som önskar och har behov av en bostad i särskild boendeform. Problemet är emellertid koncentrerat till vissa kommuner som framstår som sämre rustade än andra att tillgodose de lagenliga krav brukaren kan ställa på insatser. Dessa kommuner framträder också i de kvartalsvisa rapporteringarna till Länsstyrelsen som numera görs.

Ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § SoL den 31 december 2006

Kommun	Ej verkställda beslut	Äldre än tre mån	varav äldre än 12 mån	Antal personer som erbjudits insats (t.ex boende) men tackat nej
Summa	727	188	12	112
Ale	4	4		3
Alingsås	10	2		4
Bengtsfors	3			3
Bollebygd				
<i>Borås:</i>				
Kdn Brämhult	2			
Kdn Centrum	11			
Kdn Dalsjöfors				
Kdn Fristad				
Kdn Göta	3			1
Kdn Norrby	1	1		
Kdn Sandhult				
Kdn Sjöbo	6			3
Kdn Trandared	1	1		1
Kdn Viskafors				
Dals Ed	1			
Essunga				
Falköping	50	8	1	4
Färgelanda				
Grästorp				
Gullspång	1	1		
<i>Göteborg:</i>				
Sdn Askim				
Sdn Backa	18	3		4
Sdn Bergsjön	2	2	1	
Sdn Biskopsgården				
Sdn Centrum	32	4		5
Sdn Frölunda	3	3		1
Sdn Gunnared	4	1		2
Sdn Härlanda	15	4		1
Sdn Högsbo	28	13	1	3
Sdn Kortedala	14	5	1	
Sdn Kärra-Rödbo	2			1
Sdn Linnéstaden	35	13		2
Sdn Lundby	16	2	1	4
Sdn Lärjedalen				
Sdn Majorna	15	4	2	
Sdn Styrso				
Sdn Torslanda	5			1
Sdn Tuve-Säve				
Sdn Tynnered	12			
Sdn Älvsborg				

Kommun	Ej verkställda beslut	Äldre än tre mån	varav äldre än 12 mån	Antal personer som erbjudits insats (t.ex boende) men tackat nej
Sdn Örgryte	4	4		
Götene				
Herrljunga				
Hjo	9	3		
Härryda	15	8	1	
Karlsborg	18	10		2
Kungälv	27	7		5
Lerum	15	4		2
Lidköping	34	4	1	2
Lilla Edet	2	1		
Lysekil	20	6		3
Mariestad				
Mark	15	4		9
Mellerud				
Munkedal	2	1		1
Möndal	17	2		4
Orust	3			1
Partille	21	17	2	5
Skara	3	3		3
Skövde	49	10		
Sotenäs	5			
Stenungsund	11			1
Strömstad	1			
Svenljunga	5	1		
Tanum	10	2		2
Tibro				
Tidaholm	8			2
Tjörn	10	1		3
Tranemo				
Trollhättan	75	18		12
Töreboda	5	1		
Uddevalla	13			3
Ulricehamn				
Vara				
Vårgårda	3	1	1	
Vänersborg	12	4		4
Åmål	21	5		5
Öckerö				
Summa	727	188	12	112

Ej verkställda domar den 31 december 2006

Kommun	Totalt	Äldre än tre månader
Göteborg Lundby	2	0
Kungälv	2	0
Sotenäs	2	0
Trollhättan	3	0
TOTALT	9	0

Avslag trots behov under hela året 2006

Kommun	Totalt
Ale	4
Alingsås	
Bengtsfors	
Bollebygd	17
<i>Borås:</i>	
Kdn Brämhult	
Kdn Centrum	
Kdn Dalsjöfors	
Kdn Fristad	
Kdn Göta	
Kdn Norrby	
Kdn Sandhult	
Kdn Sjöbo	
Kdn Trandared	
Kdn Viskafors	
Dals Ed	6
Essunga	
Falköping	
Färgelanda	6
Grästorp	
Gullspång	
<i>Göteborg:</i>	
Sdn Askim	
Sdn Backa	2
Sdn Bergsjön	
Sdn Biskopsgården	
Sdn Centrum	9

Sdn Frölunda	
Sdn Gunnared	
Sdn Härlanda	30
Sdn Högsbo	
Sdn Kortedala	
Sdn Kärra-Rödbo	
Sdn Linnéstaden	1
Sdn Lundby	7
Sdn Lärjedalen	
Sdn Majorna	11
Sdn Styrösö	
Sdn Torslanda	
Sdn Tuve-Säve	
Sdn Tynnered	18
Sdn Älvsborg	
Sdn Örgryte	
Götene	1
Herrljunga	
Hjo	
Härryda	
Karlsborg	
Kungälv	6
Lerum	
Lidköping	18
Lilla Edet	
Lysekil	
Mariestad	

Mark	
Mellerud	
Munkedal	
Mölnadal	2
Orust	
Partille	24
Skara	
Skövde	33
Sotenäs	8
Stenungsund	
Strömstad	
Svenljunga	5
Tanum	2
Tibro	
Tidaholm	
Tjörn	2
Tranemo	
Trollhättan	8
Töreboda	18
Uddevalla	
Ulricehamn	
Vara	
Vårgårda	1
Vänersborg	
Åmål	
Öckerö	
Summa	239

Sammanställning över år 2004, 2005, 2006 och 2007

Kommun	Domar 2004	Beslut 2004	Avslag under hela året 2003	Totalt antal -03/-04	Domar 2005	Beslut 2005	Avslag under hela året 2004	Totalt antal -04/-05	Domar 2006	Beslut 2006	Avslag under hela året 2005	Totalt antal -05/-06	Domar 2007	Beslut 2007	Avslag under hela året 2006	Totalt antal -06/-07
Summa	15	272	466	753	21	409	614	1044	21	482	510	1013	9	727	239	975
Ale			9	9		3	10	13		8	30	38		4	4	8
Alingsås			14	14		1		1	1			1		10		10
Bengtstors														3		3
Bollebygd	2	1	2	5					1	2	9	12			17	17
Borås:		3		3												
<i>Kdn Brämhult</i>						4		4						2		2
<i>Kdn Centrum</i>		5		5		5		5		4		4		11		11
<i>Kdn Dalsjöfors</i>		6		6		4		4		6		6				
<i>Kdn Fristad</i>		1		1												
<i>Kdn Göta</i>										7		7		3		3
<i>Kdn Norrby</i>		7		7		1		1		7		7		1		1
<i>Kdn Sandhult</i>		1		1						1		1				
<i>Kdn Sjöbo</i>		1		1		2		2		3		3		6		6
<i>Kdn Trandared</i>		3		3		1		1		2		2		1		1
<i>Kdn Viskafors</i>			1	1						1		1				
Dals Ed	1			1		1		1		1		1		1	6	7
Essunga		1		1		5		5		4		4				
Falköping						35		35		17		17		50		50
Färgelanda			6	6		4	5	9		5	22	27			6	6
Grästorp							1	1		9		9				
Gullspång			8	8										1		1
Göteborg:																
<i>Sdn Askim</i>						4	1	5		3		3				

Kommun	Domar 2004	Beslut 2004	Avslag under hela året 2003	Totalt antal -03/-04	Domar 2005	Beslut 2005	Avslag under hela året 2004	Totalt antal -04/-05	Domar 2006	Beslut 2006	Avslag under hela året 2005	Totalt antal -05/-06	Domar 2007	Beslut 2007	Avslag under hela året 2006	Totalt antal -06/-07
<i>Sdn Backa</i>		8	17	25		12	10	22		6	10	16		18	2	20
<i>Sdn Bergsjön</i>											1	1		2		2
<i>Sdn Biskopsgården</i>	1	8	1	10	2	5	15	22	1	7	9	17				
<i>Sdn Centrum</i>		19	20	39	1	20	54	75		29	32	61		32	9	41
<i>Sdn Frölunda</i>		10		10		13		13		11		11		3		3
<i>Sdn Gunnared</i>		2	4	6		2	11	13		2		2		4		4
<i>Sdn Härlanda</i>							3	3		6	6	12		15	30	45
<i>Sdn Högsbo</i>		9		9		15	6	21		14		14		28		28
<i>Sdn Kortedala</i>						24		24		10		10		14		14
<i>Sdn Kärra-Rödbo</i>		2	1	3		6	1	7		1	3	4		2		2
<i>Sdn Linnéstaden</i>		16	1	17	1	6		7	1	13		14		35	1	36
<i>Sdn Lundby</i>		23	28	51		6	27	33		10	29	39	2	16	7	25
<i>Sdn Lärjedalen</i>		2		2			1	1								
<i>Sdn Majorna</i>		8	2	10		3		3	1	7	12	20		15	11	26
<i>Sdn Styrso</i>		4		4						1		1				
<i>Sdn Torslanda</i>		1		1	2	12	7	21		7	12	19		5		5
<i>Sdn Tuve-Säve</i>		3	4	7					1	1	2	4				
<i>Sdn Tynnered</i>		5	3	8		13	16	29		18	53	71		12	18	30
<i>Sdn Älvsborg</i>		1		1						1	1	2				
<i>Sdn Örgryte</i>	1	32		33		22		22		24		24		4		4
Götene			28	28			43	43			43	43			1	1
Herrljunga																
Hjo			1	1		3	2	5		7		7		9		9
Härryda		8		8		7		7		6		6		15		15
Karlsborg		1	2	3	3	4	26	33		9		9		18		18
Kungälv		13	15	28	3	12	21	36	3	13	13	29	2	27	6	35
Lerum		1		1		7		7		16		16		15		15
Lidköping			23	23		17	13	30		33	18	51		34	18	52
Lilla Edet		3	1	4		3		3		1		1		2		2
Lysekil						16		16		20		20		20		20
Mariestad		2	26	28		4	39	43		2		2				
Mark		4	4	8			30	30		11	5	16		15		15

Kommun	Domar 2004	Beslut 2004	Avslag under hela året 2003	Totalt antal -03/-04	Domar 2005	Beslut 2005	Avslag under hela året 2004	Totalt antal -04/-05	Domar 2006	Beslut 2006	Avslag under hela året 2005	Totalt antal -05/-06	Domar 2007	Beslut 2007	Avslag under hela året 2006	Totalt antal -06/-07
Mellerud	1		5	6			8	8	1		3	4				
Munkedal															2	2
Mölnadal		1	42	43		8	17	25	1	4		5		17	2	19
Orust		4	1	5		4	1	5		2		2		3		3
Partille			13	13		3	26	29	2	3	35	40		21	24	45
Skara		5	34	39		2	26	28			5	5		3		3
Skövde	1		4	5		2	17	19		10	48	58		49	33	82
Sotenäs		6		6		3	2	5		15	1	16	2	5	8	15
Stenungsund							41	41		1		1		11		11
Strömstad														1		1
Svenljunga		4	8	12		4	4	8		16	18	34		5	5	10
Tanum		2	1	3		8	2	10		10	7	17		10	2	12
Tibro			12	12												
Tidaholm		12	40	52		7		7		5		5		8		8
Tjörn	1	4	36	41		8	19	27		8	19	27		10	2	12
Tranemo		4		4		10		10								
Trollhättan	5	3	17	26	8	6	60	74	7	14	32	53	3	75	8	86
Töreboda	1		21	22			27	27		1	29	30		5	18	23
Uddevalla		10		10		15		15		2		2		13		13
Ulricehamn		1		1		2		2								
Vara						7	2	9		3		3				
Vårgårda			9	9			17	17						3	1	4
Vänersborg		1		1		8		8		5		5		12		12
Åmål	1		1	2	1	6	3	10		9	1	10		21		21
Öckerö		1	1	2		4		4	1	8	2	11				
SUMMA	15	272	466	753	21	409	614	1044	21	482	510	1013	9	727	239	975

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

www.o.lst.se

